

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 85/2022, referent a Institut Català de la Salut (Hospital Universitari de Bellvitge).

Antecedents

1. En data 10/11/2021, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava denúncia contra el l'Hospital Universitari de Bellvitge - dependent de l'Institut Català de la Salut (ICS)- (en endavant l'HUB), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, la persona denunciant exposava que en data 25/06/2021 va presentar una sol·licitud d'accés a la traçabilitat de la seva història clínica i que l'HUB, en resposta a la seva petició, li va remetre un ofici en el que se l'informava que s'havien detectat accessos a la seva història clínica que no s'havien pogut justificar, i que aquest fet es posaria en coneixement de la Direcció de Persones de l'ICS als efectes oportuns.

Per tal d'acreditar la seva denúncia, la persona denunciant aportava una còpia de l'ofici de 16/09/2021 que l'HUB li havia tramés informant-li dels accessos no justificats. En aquest ofici no es concretaven les dates en què aquests s'haurien produït, ni tant sols l'interval de temps.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 457/2021), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 26/01/2022 es va peticionar a la persona denunciant que aportés la còpia de l'escrit de 25/06/2021 presentat davant l'HUB, en el que demanava accedir a la traçabilitat de la seva història clínica, a fi i efecte de situar en el temps els accessos presumptament indeguts.

4. En data 26/01/2022, la persona aquí denunciant va aportar còpia del document peticionat, en el que consta que la persona aquí denunciant havia demanat la traçabilitat a la seva història clínica, des de "*diciembre de 2020, 1 diciembre*" (sic).

5. En data 1/02/2022, aquesta Autoritat va requerir l'ICS perquè aportés el registre d'accessos a la història clínica de la persona denunciant, en el període comprès entre l'1/12/2020 i el 31/12/2021. Així mateix, es demanava que informés detalladament sobre la raó que justificava cadascun dels accessos, i que indiqués clarament aquells que considerés que no estaven justificats per cap actuació assistencial. I, per altra banda, que indiqués si, en relació amb els accessos no justificats, l'ICS havia incoat informació reservada o expedient disciplinari contra la persona o persones que haurien accedit indegudament.

6. Mitjançant escrit de 8/02/2022, l'ICS va sol·licitar que se li facilités còpia de l'ofici que la persona denunciant va aportar juntament amb la seva denúncia, i que s'ampliés el termini de

10 dies per donar resposta al requeriment d'informació prèvia. Aquesta sol·licitud va ser resolta per acord de la mateixa data, notificat el mateix dia 8/02/2022, i mitjançant el qual s'ampliava el termini per respondre el requeriment i se li facilitava una còpia del document peticionat.

7. En data 2/03/2022, atès que s'havia superat amb escreix el termini concedit sense que l'ICS hagués aportat la informació requerida, aquesta Autoritat va reiterar el requeriment perquè en el termini de 5 dies donés resposta.

8. En data 3/03/2022, l'ICS va respondre el requeriment aportant un informe de 28/02/2022 elaborat per la cap de la Unitat d'Atenció a la Ciutadania i Participació i la Gerència Territorial Metropolitana Sud de l'ICS, en el qual s'exposava el següent:

- Que la Comissió de Drets ARSOPOL de l'HUB, reunida els dies 27/07/2021 i 28/02/2022 (la primera data arran la petició de traçabilitat de l'aquí denunciante de 25/06/2021 i la segona arran el requeriment rebut per l'Autoritat), va analitzar els accessos a la història clínica de l'aquí denunciante i va determinar que s'havien produït els següents accessos injustificats: dos accessos els dies 22/12/2020 i 26/01/2021 per part d'una persona amb perfil d'infermeria; i, un tercer accés el dia 26/01/2021 per part d'una persona amb perfil de tècnic.
- Que en data 22/10/2021 la Gerència Territorial Metropolitana Sud va enviar un informe a l'òrgan competent de l'ICS, posant en el seu coneixement els presumptes accessos no justificats a la història clínica de l'aquí denunciante, i que no disposaven de cap informació relativa a si *“s'ha incoat informació reservada o expedient disciplinari”*

Junt amb aquest informe, s'adjuntaven les actes de la Comissió de drets ARSOPOL de l'HUB de dates 27/07/2021 i 28/02/2022 a les quals s'al·ludia a l'informe; i el registre d'accessos a la història clínica de l'aquí denunciante, en el qual consten el detall dels accessos que la Comissió havia considerat no justificats, que són els següents:

“(...) Tècnic 22/12/2020 18:33:55 22/12/2020 18:35:03 (...)” al mòdul “Recerca clínica”
“(...) Infermera 22/12/2020 18:36:06 22/12/2020 18:47:25 (...)” al mòdul “Recerca clínica”
“(...) Infermera 26/01/2021 16:26:36 26/01/2021 17:24:03 (...)” al mòdul “Recerca clínica”

9. En data 24/11/2022, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'ICS per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a), en relació a l'article 5.1.f); tots dos del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD).

10. En data 12/01/2023, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades amonestés a l'ICS com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.f), tots dos de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en la mateixa data, 12/01/2023, i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

11. El termini s'ha superat amb escreix i no s'han presentat al·legacions.

Fets provats

Els dies 22/12/2020 i 26/01/2021, amb el detall indicat a l'antecedent 8è *in fine*, dues persones, una amb perfil de tècnic i l'altre amb perfil d'infermera, que prestaven serveis a l'Hospital Universitari de Bellvitge -dependent de l'Institut Català de la Salut-, van accedir a la històrica clínica de la persona aquí denunciant, sense el seu consentiment, i sense que aquests accessos estiguessin relacionats amb cap actuació assistencial o de diagnòstic.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC, i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada no ha formulat al·legacions a la proposta de resolució, però sí que ho va fer a l'acord d'iniciació. Respecte d'això, es considera oportú reiterar a continuació el més rellevant de la resposta motivada de la persona instructora a aquestes al·legacions.

En el seu escrit d'al·legacions a l'acord d'iniciació, l'ICS es remet a les manifestacions efectuades en fase d'informació prèvia i afegeix que s'han dut a terme actuacions per evitar que es portin a terme nous accessos il·lícits però que no ha pogut emprendre accions disciplinàries atès que els fets es van produir per professionals diferents als titulars de les credencials. A destacar l'escrit presentat en data 3/03/2022, en el què reconeix que es van dur a terme tres accessos injustificats a la història clínica de la persona denunciant.

Al respecte, cal tenir en compte l'article 5.1.f) de l'RGPD, que regula el principi de confidencialitat de les dades personals, i que preveu:

"1. Los datos personales serán:

(...)

f) tratados de tal manera que se garantice una Seguridad adecuada a los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas y organizativas apropiadas ("integridad y confidencialidad").

L'anterior precepte s'ha de posar en relació amb la normativa sanitària que regula l'ús de la història clínica. En concret, l'article 11 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica i l'article 16 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, "*básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica*". Ambdós preceptes, reproduïts en el següent apartat, estableixen la prohibició d'accés a la història clínica dels pacients si no és per una causa justificada.

Sobre la base de la citada normativa, i atès que l'ICS ha reconegut que el seu personal ha dut a terme accessos indeguts a l'història clínica de la persona denunciant, el responsable últim d'aquest tractament és l'entitat imputada que, d'acord amb l'article 24.1 RGPD, té la

obligació d'aplicar les mesures tècniques i organitzatives adequades per tal de garantir la confidencialitat de les dades objecte de tractament i que aquest és conforme a la normativa de protecció de dades.

En el present cas, l'ICS ha manifestat que ha emprés actuacions tendents a evitar que es produeixin nous accessos indeguts. Al respecte, val a dir que, tot i que s'ha de valorar molt positivament qualsevol mesura tendent a millorar la traçabilitat i control d'accés a les històries clíniques, aquest fet no desvirtua, ni el fet imputat ni tampoc la seva qualificació jurídica, consistent en la vulneració del principi de confidencialitat de les dades.

Per tot l'exposat, cal concloure que l'ICS, com a entitat responsable del tractament denunciat, va incomplir el deure de confidencialitat de les dades personals al haver-se produït tres accessos injustificats a la història clínica de la persona denunciada.

2. En relació amb la conducta descrita a l'apartat de fets provats, relativa al principi d'integritat i confidencialitat, cal acudir a l'article 5.1.f) RGPD, que preveu el següent:

"1. Los datos personales serán:

(...)

f) tratados de tal manera que se garantice una Seguridad adecuada a los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas y organizativas apropiadas ("integridad y confidencialidad")."

Aquest principi d'integritat i confidencialitat previst per l'RGPD, cal complementar-lo amb el deure de confidencialitat recollit a l'article 5 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), el qual estableix el següent:

"Article 5. Deure de confidencialitat

- 1. Els responsables i encarregats del tractament de dades així com totes les persones que intervinguin en qualsevol fase d'aquest estan subjectes al deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) del Reglament (UE) 2016/679.*
- 2. L'obligació general que assenyalava l'apartat anterior és complementària dels deures de secret professional de conformitat amb la normativa aplicable.*
- 3. Les obligacions que estableixen els apartats anteriors es mantenen encara que hagi finalitzat la relació de l'obligat amb el responsable o encarregat del tractament."*

La legislació sanitària, aplicable al cas, regula l'ús de la història clínica en els següents termes:

L'article 11 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica:

"1. La història clínica és un instrument destinat fonamentalment a ajudar a garantir una assistència adequada al pacient. A aquest efecte, els professionals assistencials del centre que estan implicats en el diagnòstic o el tractament del malalt han de tenir accés a la història clínica."

2. Cada centre ha d'establir el mecanisme que faci possible que, mentre es presta assistència a un pacient concret, els professionals que l'atenen puguin, en tot moment, tenir accés a la història clínica corresponent.

3. Es pot accedir a la història clínica amb finalitats epidemiològiques, d'investigació o docència, amb subjecció al que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la Llei de l'Estat 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i les disposicions concordants. L'accés a la història clínica amb aquestes finalitats obliga a preservar les dades d'identificació personal del pacient, separades de les de caràcter clínicoassistencial, llevat que aquest n'hagi donat abans el consentiment.

4. El personal que té cura de les tasques d'administració i gestió dels centres sanitaris pot accedir només a les dades de la història clínica relacionades amb les dites funcions.

5. El personal al servei de l'Administració sanitària que exerceix funcions d'inspecció, degudament acreditat, pot accedir a les històries clíniques, a fi de comprovar la qualitat de l'assistència, el compliment dels drets del pacient o qualsevol altra obligació del centre en relació amb els pacients o l'Administració sanitària.

6. Tot el personal que accedeix en ús de les seves competències a qualsevol classe de dades de la història clínica resta subjecte al deure de guardar-ne el secret.”

L'article 16 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, “básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica”:

“1. La historia clínica es un instrumento destinado fundamentalmente a garantizar una asistencia adecuada al paciente. Los profesionales asistenciales del centro que realizan el diagnóstico o el tratamiento del paciente tienen acceso a la historia clínica de éste como instrumento fundamental para su adecuada asistencia.

2. Cada centro establecerá los métodos que posibiliten en todo momento el acceso a la historia clínica de cada paciente por los profesionales que le asisten.

3. El acceso a la historia clínica con fines judiciales, epidemiológicos, de salud pública, de investigación o de docencia, se rige por lo dispuesto en la legislación vigente en materia de protección de datos personales, y en la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad, y demás normas de aplicación en cada caso. El acceso a la historia clínica con estos fines obliga a preservar los datos de identificación personal del paciente, separados de los de carácter clínicoasistencial, de manera que, como regla general, quede asegurado el anonimato, salvo que el propio paciente haya dado su consentimiento para no separarlos.

Se exceptúan los supuestos de investigación previstos en el apartado 2 de la Disposición adicional decimoséptima de la Ley Orgánica de Protección de Datos Personales y Garantía de los Derechos Digitales.

Asimismo, se exceptúan los supuestos de investigación de la autoridad judicial en los que se considere imprescindible la unificación de los datos identificativos con los clínicoasistenciales, en los cuales se estará a lo que dispongan los jueces y tribunales en el proceso correspondiente. El acceso a los datos y documentos de la historia clínica queda limitado estrictamente a los fines específicos de cada caso.

Cuando ello sea necesario para la prevención de un riesgo o peligro grave para la salud de la población, las Administraciones sanitarias a las que se refiere la Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública, podrán acceder a los datos identificativos de los pacientes por razones epidemiológicas o de protección de la salud pública. El acceso habrá de realizarse, en todo caso, por un profesional sanitario sujeto al secreto profesional o por otra persona sujeta, asimismo, a una obligación equivalente de secreto, previa motivación por parte de la Administración que solicitase el acceso a los datos.

4. El personal de administración y gestión de los centros sanitarios sólo puede acceder a los datos de la historia clínica relacionados con sus propias funciones.

5. El personal sanitario debidamente acreditado que ejerza funciones de inspección, evaluación, acreditación y planificación, tiene acceso a las historias clínicas en el cumplimiento de sus funciones de comprobación de la calidad de la asistencia, el respeto de los derechos del paciente o cualquier otra obligación del centro en relación con los pacientes y usuarios o la propia Administración sanitaria.

6. El personal que accede a los datos de la historia clínica en el ejercicio de sus funciones queda sujeto al deber de secreto.

7. Las Comunidades Autónomas regularán el procedimiento para que quede constancia del acceso a la historia clínica y de su uso”.

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit a l'apartat de fets provats, que es considera constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a) de l'RGPD, que tipifica la vulneració dels “*principios básicos para el tratamiento*”, entre els quals s'encabeix el principi de confidencialitat.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i) de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), en la forma següent:

“j) La vulneració del deure de confidencialitat que estableix l'article 5 d'aquesta Llei orgànica.”

3. L'article 77.2 LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'art. 77.1 LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(…) ha de dictar una resolució que les sancioni amb una amonestació. La resolució ha d'establir així mateix les mesures que escaigui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès.

La resolució s'ha de notificar al responsable o encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau.”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010, determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de

dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. (...)”.

En el present cas, atès que es tracta d'un fet puntual i consumat, i que l'ICS ha manifestat que ha procedit a dur a terme les actuacions necessàries per tal d'evitar que es produeixin nous accessos indeguts, es considera innecessari requerir l'adopció de mesures correctores.

Per tot això, resolc:

1. Amonestar a l'Institut Català de la Salut com a responsable d'una infracció prevista a l'article 83.5.a) en relació amb l'article 5.1.f), ambdós de l'RGPD.

No cal requerir mesures correctores per corregir els efectes de la infracció, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 3è.

2. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut.

3. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.

4. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de l'LPAC. També pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,